

> Retouradres Postbus 93118 2509 AC Den Haag

Centrale Commissie Dierproeven

Postbus 93118
2509 AC Den Haag

Betreft: Verslag Ketenoverleg
24 oktober 2023
10:00 – 12.00 uur

Aanwezigen

Ludo Hellebrekers, Voorzitter CCD
Marcel ter Veld, Vicevoorzitter CCD
Michiel van Butselaar, Algemeen Secretaris CCD
Marjolein van Olderen, medewerkster OBDA
Judith van Luijk, beleidsmedewerkster LNV
Henk Smid, Voorzitter NCad
Leonie van Rijt namens IvD platform
Lennert Schrader namens NVWA
Tonny Lagerweij namens NVDEC
Marcel Visser namens GP

1. Opening en welkom door voorzitter CCD

De voorzitter van de CCD zit de bijeenkomst voor. Hij opent de bijeenkomst en heet de aanwezigen welkom. Het overleg vindt fysiek plaats. 2 genodigden sluiten digitaal aan.

De voorzitter geeft een korte introductie wat de aanleiding voor het eerste Ketenoverleg is. Er wordt een voorstelrondje gemaakt.

2. Korte achtergrond ontstaan Ketenoverleg door vertegenwoordiging medewerkster ministerie van landbouw natuur en voedselkwaliteit (LNV)

Onderzoeksbureau AEF voerde in opdracht van het ministerie van LNV een evaluatie uit naar het stelsel rondom dierproeven. Deze evaluatie volgt op twee eerdere evaluaties waarin CCD en NCad centraal stonden. Uit die eerdere onderzoeken kwamen vraagstukken naar voren die zich niet beperken tot één van de afzonderlijke partijen in het stelsel. In dit vervolgonderzoek is voorts met een breder perspectief naar het stelsel als geheel gekeken met als doel knelpunten in het stelsel verder uit te diepen en te komen tot aanbevelingen voor verbeteringen.

Eén van de aanbevelingen hierin is om een regulier Ketenoverleg te organiseren. De CCD heeft de eerste aanbeveling over een regulier ketenoverleg na afstemming met LNV overgenomen. Deze bijeenkomst van vandaag is hiervan de aftrap.

Genodigden

In overleg met het ministerie van LNV heeft de CCD besloten partijen uit te nodigen die direct dan wel indirect in de keten betrokken zijn voor het Ketenoverleg, te weten afgevaardigden van: het IvD-Platform, het Gebruikersplatform, NVDEC, de NVWA, het NCad, het ministerie van LNV

en de CCD. De CCD heeft in afstemming met het ministerie van LNV voor deze vertegenwoordigers gekozen omdat zij een directe rol hebben in de vergunningsketen, van aanvraag tot naleving. Het NCad is niet direct betrokken in de vergunningsketen, wel is ze adviseur aan partijen in het stelsel. Voor LNV geldt dat zij stelselverantwoordelijk is.

Juridische status

Middels het ketenoverleg kunnen de stelstelpartijen samenwerken om verbeteringen van werkwijzen en procedures in de 'keten van vergunningaanvraag en -beoordeling' voor te stellen. Dat is conform artikel 19, tweede lid, van de kaderwet ZBO, waarbij personen en instellingen voorstellen mogen doen om werkwijzen en procedures vanuit het ZBO te verbeteren. Een ZBO is niet verplicht deze voorstellen over te nemen.

Het Ketenoverleg is een bijeenkomst waarbij het mogelijk is om zaken te bespreken en bij juiste partijen neer te leggen, bijvoorbeeld voor verdere uitwerking, niet om direct tot besluitvorming te komen.

Visie over Ketenoverleg van genodigden

CCD

De CCD pleit voor een duidelijk verschil in agendavoering tussen het Ketenoverleg en het Gebruikersplatform. Er zouden niet meerdere overlappende overleggen moeten komen, waar met net verschillende samenstelling dezelfde onderwerpen worden besproken. Daarnaast wil de CCD graag dat goed wordt besproken hoe je een goede vertegenwoordiging van de onderzoekers bij het Ketenoverleg krijgt. Dit sluit aan bij een tweede aanbeveling uit de stelsevaluatie, namelijk het houden van aandacht voor het onderzoeksperspectief.

LNV

LNV geeft aan dat ze als het beoogde doel van de toekomstige ketenoverleggen ziet om gezamenlijk zaken/dilemma's te bespreken waar in de dagelijkse praktijk niet altijd een eenduidig antwoord is of waarvan niet helder is wat een ieders rol/verantwoordelijkheid daarin is.

NCad

Het NCad geeft aan dat de aanbeveling van het houden van een Ketenoverleg voortkomt uit de evaluatie met betrekking tot het vergunningstelsel. Omdat het NCad als taak heeft beleidsmatige adviezen te geven aan de minister van LNV en het veld, heeft zij zich afgevraagd wat de toegevoegde waarde van deelname van het NCad aan het Ketenoverleg zal zijn. Wanneer het ketenoverleg breder wordt getrokken dan alleen het vergunningstelsel, zou het NCad als onafhankelijk adviesorgaan wel een toegevoegde waarde kunnen bieden.

NVWA

De NVWA geeft aan het Ketenoverleg te zien als een bijeenkomst waarbij het draait om het hele projectvergunningstelsel. Hierbij wordt door de NVWA vooral gelet op de handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudebestendigheid (HUF).

IvD-Platform

Voor het IvD-Platform vervult het Ketenoverleg een tweeledige rol. Het overleg is een mogelijkheid om onderwerpen te bespreken die de hele keten aangaan, en bij het juiste gremium gehouden worden.

Het overleg gaat over het hele vergunningstelsel, in plaats van alleen over het verlenen van de vergunning. Over de doorwerking in de praktijk wordt weinig gesproken.

Tegelijk is het Ketenoverleg voor het IvD-Platform ook de plek waar kan worden gedeeld welke zaken er goed gaan en welke niet. En bij wie dat dan geadresseerd kan worden. Zoals de mate van detaillering bij het stellen van vragen bij de aanvraag van een vergunning.

NVDEC

Er wordt aangegeven het Ketenoverleg vanuit het onderzoeksperspectief te benaderen. Het proces tot het krijgen van een vergunning is lang. Hoe kan er op zoek worden gegaan naar een betere structuur?

Gebruikersplatform

Ziet het als het belangrijkste aspect om de eerste uit de keten, namelijk de onderzoekers, bij het Ketenoverleg te betrekken. Daarnaast geeft ze aan dat er ook voor gezorgd moet worden dat het geen overlappend overleg met het Gebruikersplatform wordt.

3. De toegevoegde waarde van het Ketenoverleg ten opzichte van, en de relatie met bestaande overleggen

Bij het Ketenoverleg kan worden vastgesteld waar verantwoordelijkheid van ketenpartners begint, en waar deze van een andere partner ophoudt. De toegevoegde waarde van een Ketenoverleg ten opzichte van bijvoorbeeld een Gebruikersplatform of een DEC voorzitters overleg, is dat het overleg een breder perspectief heeft dan alleen het functioneren van het vergunningsverleningsproces. Bij het Ketenoverleg zullen er meerdere partijen aan het overleg deelnemen, waarbij zaken en knelpunten, ook na de vergunningverlening, breder kunnen worden gedeeld, en waar kan worden vastgesteld welke partij(en) betrokken zouden moeten worden bij het oppakken van een dergelijk knelpunt en/of wat daar (nog meer) voor nodig is

Om overlap in agendavoering te voorkomen zal aan het Gebruikersplatform worden voorgelegd of zij ook een doorontwikkeling naar het breder ingestoken ketenoverleg voor ogen zien. Het ZBO (CCD) kan dan voldoen aan de wettelijke verplichting vanuit de Kaderwet ZBO, terwijl daarnaast ook overstijgende vraagstukken vanuit de keten kunnen worden besproken. Beide overleggen hebben geen besluitvormend karakter.

Deelname Ketenoverleg onderzoekers

Om 'de eerste schakel in de keten' een goede plek te geven, wordt voorgesteld om na het eerste Ketenoverleg, bij volgende ketenoverleggen een aantal vertegenwoordigers van onderzoeksgroep/ sectoren uit te nodigen. Daarmee kan het onderzoeksbelang duidelijk een plek in het Ketenoverleg krijgen.

Er wordt gesproken over mogelijkheden tot vinden van een geschikte groep van onderzoekers die betrokken kan worden bij het Ketenoverleg. Er zou kunnen worden gekeken naar verenigingen die zich bezig houden met onderzoek waarbij dierproeven zijn betrokken.

Het is van belang dat onderzoekers die zich zouden aansluiten bij het ketenoverleg een brede mening van meerdere onderzoekers uitdragen, en niet enkel een persoonlijke mening.

4. Actiepunten

- Initiëren van een driehoeksoverleg tussen NCad-afgevaardigde, GP en de CCD om te brainstormen hoe tot een groep proefdieronderzoekers te komen die deel kunnen nemen aan het Ketenoverleg;
- Tijdens de bijeenkomst van het Gebruikersplatform op 17 november 2023 aan de gebruikers vragen hoe ze aankijken tegen het verbreden van het Gebruikersplatform tot een/het Ketenoverleg;
- Pas na de uitkomst van het gesprek met het Gebruikersplatform over het Ketenoverleg zullen vervolgstappen worden genomen wat betreft het volgende Ketenoverleg. Hierbij zal ook worden nagedacht over onderwerpen voor op de agenda.

5. Sluiting